ПРЕДЛОГ

На основу члана 46 Закона о локалној самоуправи („Службени гласник Републике Србије“, број 129/2007, 83/2014 - други закон, 101/2016 - други закон, 47/2018 и 111/2021- други закон), члана 67. Статута општине Србобран („Службени лист општине Србобран“, бр. 4/2019, 20/2019, 6/2022 и 12/2025), чланова 2 и 38 Одлуке о Општинском већу Србобран („Службени лист општине Србобран“, бр. 10/2008, 10/2017 и 19/2025) и члана 66. став 1. Пословника Општинског већа општине Србобран („Службени лист општине Србобран“, бр. 2/2009, 11/2017 и 26/2017), Општинско веће на ____ седници, одржаној дана _____2026. године, размотрило је Предшколски програм Установе за предшколско васпитање и образовање „Радост“ Србобран и поводом истог донело следећи

З А К Љ У Ч А К

Општинско веће прихвата Предшколски програм Установе за предшколско васпитање и образовање „Радост“ Србобран и упућује га Скупштини општине Србобран на разматрање и давање сагласности на исти.

Општинско веће утврђује Предлог Решења о давању сагласности на Предшколски програм Установе за предшколско васпитање и образовање „Радост“ Србобран и упућује га Скупштини општине Србобран на разматрање и доношење.

Општинско веће за своје представнике приликом разматрања Предшколског програма Установе за предшколско васпитање и образовање „Радост“ Србобран и Предлога Решења о давању сагласности на Предшколски програм Установе за предшколско васпитање и образовање „Радост“ Србобран, на седници Скупштине општине Србобран одређује Радивоја Дебељачког – председника општине Србобран и чланове Општинског већа, а за повереника Биљану Бајић - директора Установе за предшколско васпитање и образовање „Радост“ Србобран.

ПРЕДСЕДНИК ОПШТИНСКОГ ВЕЋА
СРБОБРАН
Радивој Дебељачки

Н А Ц Р Т

На основу члана 40. Статута општине Србобран („Службени лист општине Србобран“, број 4/2019, 20/2019, 6/2022 и 12/2025) и члана 147. став 2. Пословника Скупштине општине Србобран (“Службени лист Општине Србобран” број 11/2019), Скупштина општине Србобран на ___ седници одржаној _____. године, донела је

Р Е Ш Е Њ Е
о давању сагласности на Предшколски програм
Установе за предшколско васпитање и образовање „Радост“ Србобран

I

ДАЈЕ СЕ сагласност на Предшколски програм Установе за предшколско васпитање и образовање „Радост“ Србобран, који је усвојио Управни одбор Установе за предшколско васпитање и образовање „Радост“ Србобран, на седници одржаној дана 14.08.2026. године, под бројем 381-2/2026.

II

Ово Решење објавити у „Службеном листу општине Србобран“.

Број:
Дана:

ПРЕДСЕДНИК СКУПШТИНЕ ОПШТИНЕ
СРБОБРАН
Радивој Парошки

РЕПУБЛИКА СРБИЈА
АУТОНОМНА ПОКРАЛИНА
ВОЈВОДИНА
ОПШТИНА СРБОБРАН
Општинска управа
Одељење за јавне службе, управу,
заједничке послове и људске ресурсе
Број: 004213075 2026 08910
004 005 000 001
Дана: 22.09.2026. године
21480 Србобран, Трг Слободе бр. 2
Тел: 021/6230-020
E-mail srbobran@eunet.rs

ОПШТИНСКОМ ВЕЋУ ОПШТИНЕ СРБОБРАН

Предмет: Образложење уз Предшколски програм Установе за предшколско васпитање и образовање „Радост“ Србобран

Установа за предшколско васпитање и образовање „Радост“ Србобран доставила је Предшколски програм Установе за предшколско васпитање и образовање „Радост“ Србобран, број 381-2/2026 од 14.08.2026. године, који је донео Управни одбор Установе, на седници одржаној дана 14.08.2026. године, на основу члана 119. став 1. тачка 2) Закона о основама система образовања и васпитања („Службени гласник РС“, бр. 88/2017, 27/2018 – др. закон, 10/2019, 27/2018/ - др. закон, 6/2020, 129/2021, 92/2023 и 19/2025) и члана 28. став 1. тачка 2) Статута Установе за предшколско васпитање и образовање „Радост“ Србобран, број 217/2019 од 15.04.2019. године.

Ступањем на снагу овог Предшколског програма престаје да важи Предшколски програм Установе за предшколско васпитање и образовање „Радост“ Србобран број 564-7/2022 од 14.09.2022. године, који је мењан Изменама и допунама број 101-4/2024 од 12.02.2024. године.

Предшколски програм представља основни педагошки документ Установе, донет у складу са Законом о основама система образовања и васпитања, Законом о предшколском васпитању и образовању и Правилником о основама програма предшколског васпитања и образовања „Године узлета“, а уз уважавање Плана развоја општине Србобран 2022-2030. и Развојног плана Установе за период 2026-2031. године. Предшколски програм представља основ за израду Годишњег плана и Развојног плана Установе.

Предшколски програм садржи:

- портрет установе: податке о локалном окружењу, организационој структури установе (девет објеката у Србобрану, Турији и Надаљу), кадровској структури (60 запослених) и облицима рада по објектима, као и податке о језицима на којима се изводи васпитно-образовни рад (српски и мађарски),
- мисију, визију и мото Установе,
- васпитно-образовни програм заснован на концепцији „Године узлета“, са циљевима подршке добробити детета и принципима развијања реалног програма,
- понуду програма и услуга (целодневни боравак за децу од 1 до 5,5 година, полудневни боравак, четворочасовни припремни предшколски програм) и приказ физичког окружења као димензије програма,
- партнерство са породицом и повезаност са локалном заједницом,

- рад са децом и породицама из осетљивих група, укључујући мере материјалне подршке (бесплатна ужина за децу ромске националности, потпуно бесплатан боравак и исхрана трећег и сваког наредног детета у породици),
- активности транзиције и континуитета у образовању,
- Програм заштите деце од насиља, злостављања и занемаривања, са циљевима, задацима и планираним активностима по областима квалитета,
- начин праћења, вредновања и документовања остваривања предшколског програма.

Како је Предшколски програм Установе за предшколско васпитање и образовање „Радост“ Србобран усклађен са Законом о основама система образовања и васпитања и релевантним подзаконским актима, и представља свеобухватан педагошки документ заснован на потребама деце и породица и специфичностима локалне средине, предлажемо да се исти **прихвати**.

Руководилац Одељења
Славица Человић

Slavica Čelović Digitally signed by Slavica Čelović

Република Србија
Аутономна Покрајина Војводина
ОПШТИНА СРБОБРАН
УСТАНОВА ЗА ПРЕДШКОЛСКО
ВАСПИТАЊЕ И ОБРАЗОВАЊЕ
" РАДОСТ " СРБОБРАН
21480 Србобран, Ј. Поповића 9
☎021/730-161, 730-145
www.radost.rs
e-mail:radost.sekretar@stcable.net
Србобран, 14. август 2026. године
Број: 381-2/2026
ПИБ 101867579

На основу члана 119. став 1. тачка 2) Закона о основама образовања и васпитања ("Сл. гласник РС", бр. 88/2017, 27/2018 – др. закон, 10/2019, 27/2018/ - др. Закон, 6/2020, 129/2021, 92/2023 и 19/2025) и члана 28. став 1. тачка 2) Установе за предшколско васпитање и образовање „Радост" Србобран, бр. 217/2019 од 15.04.2019. године, Управни одбор Установе за предшколско васпитање и образовање „Радост" Србобран, на својој седници одржаној 14.8.2026. године доноси

ОДЛУКУ

Доноси се Предшколски програм Установе за предшколско васпитање и образовање „Радост" Србобран.

Саставни део ове одлуке чини Предшколски програм Установе за предшколско васпитање и образовање „Радост" Србобран број 381-2/2026 од 14.08.2026. године.

Председница Управног одбора
Слађана Медурић

Република Србија
Аутономна Покрајина Војводина
ОПШТИНА СРБОБРАН
УСТАНОВА ЗА ПРЕДШКОЛСКО
ВАСПИТАЊЕ И ОБРАЗОВАЊЕ
" РАДОСТ " СРБОБРАН
21480 Србобран, Ј. Поповића 9
☎021/6230-161
e-mail:radost.direktor@stcable.net
Србобран, 14. август 2026. године
Број: 381-2/2026
ПИБ 101867579

ПРЕДШКОЛСКИ ПРОГРАМ УСТАНОВЕ ЗА ПРЕДШКОЛСКО ВАСПИТАЊЕ И ОБРАЗОВАЊЕ „РАДОСТ“ СРБОБРАН

Србобран, август 2026. године

САДРЖАЈ:

1. Уводне напомене....3

2. Портрет установе....3
а) Локално окружење....3
б) Организациона структура установе....4
в) Култура установе: мисија и мото установе....8

3. Предшколска установа као место реалног програма васпитно образовног рада
а) Васпитно образовни програм као израњајући програм заједничког....8
живљења....9
б) Понуда програма и услуга....10
в) Физичко окружење као димензија програма....10

4. Предшколска установа као место демократске и инклузивне праксе....12
а) Партнерство са породицом....12
б) Повезаност са локалном средином....13
в) Рад са децом и породицама из осетљивих група....14
г) Транзиција и континуитет у образовању....14
д) Програм заштите деце од насиља, злостављања и занемаривања....16

5. Предшколска установа као место рефлексивне праксе....18
а) Заједница рефлексивне праксе: развој праксе, професионални развој и
јавно деловање....18
б) Вредновање кроз праћење и документовање остваривања
предшколског програма....19
6. Завршне одредбе 19

1. Уводне напомене

Предшколски програм предшколске установе је документ који доноси предшколска установа, односно школа која остварује припремни предшколски програм на основу Закона о основама система образовања и васпитања ("Службени гласник РС", бр. 88/17, 27/18 - др. закони, 10/19, 6/20 и 129/21), Закона о предшколском васпитању и образовању ("Службени гласник РС", бр. 18/10, 101/17, 113/17 - др. закон, 10/19, 86/19 – др. закон, 157/20 – др. закон, 123/21 – др. закон и 129/21) и других релевантних подзаконских аката, а у складу са Правилником о Основама програма предшколског васпитања и образовања („Просветни гласник РС“ бр.16/2018).

Поред законског оквира, Предшколски програм се ослања и на:

- Препоруке за израду Предшколског програма предшколске установе (сачињене у оквиру пројекта Подршка реформи система предшколског васпитања и образовања- SUPER-IPA 14)
- План развоја општине Србобран 2022-2030.
-Развојни план УПВО “Радост“ Србобран за период 2026-2031.
- специфичности локалне заједнице
- материјално-техничке, финансијске и кадровске могућности установе
- потребе и интересовања породица
- извештаје и записнике стручних органа установе
- анализу досадашњих искустава

Предшколски програм представља основ за израду Годишњег плана и Развојног плана установе. Такође, полазиште је за даље конкретизовање и прилагођавање контексту појединог вртића и групе и пружа могућност за реализацију квалитетног програма васпитно-образовног рада са децом предшколског узраста.

2. Портрет установе

а) Локално окружење

Општина Србобран је смештена на северозападу Републике Србије. Просторно припада Јужнобачком управном округу у АП Војводини. Општину чине три насеља: Србобран, највеће урбано насеље, и насеља Турија и Надаљ, која су сеоског типа. Кроз Србобран пролази Велики бачки канал и река Криваја. Од површинских вода у општини Србобран се налази и Бељанска бара, која представља Парк природе, законом заштићено подручје и значајно је станиште бројних биљних и животињских врста. Ови природни ресурси, као и бројна дечија игралишта, простори на отвореном користе се као места за учење и истраживање деце из предшколске установе.

У општини Србобран приметно је смањење укупног броја становника, природна депопулација, миграциони процеси и демографско старење. Број становника се у периоду 2011–2019. смањио за 6,0%, односно општина је изгубила 980 становника., тако да са три

насеља, укупан број становника броји 15.255 у 2020. години. Становништво, па самим тим и родитељи-кориснци наших услуга, је хетерогено, како у погледу социо-економског статуса, тако и у културно- образовном смислу. У предшколској установи негујемо богатство различитости и развијамо сарадњу са родитељима узимајући у обзир њихове потребе и могућности.

Према степену развијености општина Србобран сврстана међу недовољно развијене локалне самоуправе. Општина Србобран је базирана на пољопривреду, због изузетно плодног земљишта, док је индустрија слабо развијена. Приватни предузетници и сеоска домаћинства представљају значајан ресурс. Захваљујући природном богатству, развијени су лов и риболов.

Стопа незапослености се смањује запошљавањем наших људи у новоотвореним погонима у Новом Саду и околини. С тим у вези повећала се и потреба запослених за целодневним боравком деце у предшколској установи.

Предшколска установа „Радост“ основана је 1956. године и данас је чини 9 објеката-вртића, од којих је 7 у Србобрану, један у Турији и један у Надаљу. Сваки вртић у свој програм рада уграђује специфичности свог локалног окружења, што доприноси квалитету васпитно образовног рада и развијању културе вртића.

На нивоу установе остварујемо добру сарадњу са локалном самоуправом, другим васпитно-образовним установама, тј. 4 основне школе у општини и једном средњом школом. Такође, негујемо и добру сарадњу са другим установама и организацијама:

- Градска библиотека
- Дом културе
- Центар за спорт и туризам
- Центар за социјални рад
- Месне заједнице
- Полицијска станица
- Ватрогасна јединица
- Дом здравља
- локални медији
- Удружење за помоћ МНРО „Бисер“
- спортски клубови, културно уметничка друштва, удружења грађана...

Целокупна сарадња са локалном заједницом доприноси видљивости предшколске установе у локалној средини и отвара могућности за учење и истраживање деце ван оквира вртића и њихово активно учешће у животу локалне заједнице.

б) Организациона структура установе

Установа за предшколско васпитање и образовање „Радост“ Србобран (у даљем тексту Предшколска установа „Радост“) организована је на територији општине Србобран и покрива сва три насељена места: Србобран, Туриј у и Надаљ.

Седиште установе је у Србобрану, у улици Јована Поповића бр. 9. Поред наведеног централног објекта, у Србобрану имамо још 6 објеката, као и по један објекат у насељеним местима Турији и Надању. Табеларни преглед објеката са адресама изгледа овако:

Табеларни приказ организационе структуре установе-облици рада, број и структура васпитних група, временска организација и место реализације

објекат	облик рада и структура васп. група број група							време рада
	јасле (1-3*, 2-3 -год.)	вртић (3-5,5 год.)		узрасно мешовите групе		ППП		
	целодневни боравак	целодневни боравак	полудневни боравак	целодневни боравак	полудневни боравак	целодневни боравак	полудневни боравак	
Снежана	1	1				0,5	0,5	цел.боравак 5,30-15,30 ч. пол.боравак 8-12ч.
Бамби		1		1 (2-4 год.) 0,5 (2-6,5 год. укључује и ППП)	0,5 (2-6,5 год. укључује и ППП)	0,5	0,5	цел.боравак 5,30-15,30 ч. пол.боравак 8-12ч.
Чуперак				1 (2-4 год.)		0,5	0,5	цел.боравак 5,30-15,30 ч. пол.боравак 8-12ч.
Палчић	1*	0,5	0,5				1	8-12 ч.
Црвенкапа			1				2	8-12 ч.
Барби		0,5	0,5				1	8-12 ч.
Пчелица			1				1	8-12 ч.
Пепељуга-Турија		1	1			0,5	0,5	цел.боравак 5,30-15,30 ч. пол.боравак 8-12ч.
Бубамара-Надаљ		1	1			0,5	0,5	цел.боравак 5,30-15,30 ч. пол.боравак 8-12ч.

Кадар-структура и број

Редни бр.	Радно место	Број извршилаца
1.	Директор	1
2.	Стручни сарадник-психолог	1
3.	Стручни сарадник-педагог	0,5
4.	Васпитач	31
5.	Медицинска сестра-васпитач	2
5.	Медицинска сестра на ПЗЗ	1
.	Секретар	1
6.	Економско-финансијски радник	1
7.	Домар	1
8.	Радник на одржавању хигијене	18
9.	Сервирка	1

Језици на којима се изводи васпитно-образовни рад

Језици на којима се обавља васпитно образовни рад у предшколској установи су српски и мађарски језик.

Табеларни приказ броја група на основу језика на ком се изводи васпитно-образовни рад

СРПСКИ ЈЕЗИК

Ред. број	О Б Ј Е К А Т	Број група
1.	Снежана	3
2.	Палчић	3
3.	Црвенкапа	2
4.	Бамби	3
5.	Пчелица	2
6.	Чуперак	2
7.	Пепељуга	3
8.	Бубамара	3
	У К У П Н О	**21**

МАЂАРСКИ ЈЕЗИК

Ред. Број	О Б Ј Е К А Т	Број група
1.	Црвенкапа	1
2.	Барби	2
3.	Бамби	1
/	**У К У П Н О**	**4**

в) Култура установе

Мисија и визија установе је дефинисана у складу са вредносним полазиштима Основа програма и саставни је део актуелног Развојног плана установе.

МИСИЈА УСТАНОВЕ: "Ми смо заједница деце и одраслих, која учи, ствара и развија се кроз међусобно уважавање, сарадњу и поштовање
различитости. Стварамо безбедно и подстицајно окружење за боравак деце, подстичемо њихову самосталност, креативност,
учење кроз игру и истраживање, кроз партнерство са породицом и локалном заједницом".

ВИЗИЈА УСТАНОВЕ: "Желимо да будемо установа која развија квалитетне програме полазећи од вере у капацитете детета предшколског
узраста, у значај игре и заједничког учешћа деце и одраслих, кроз партнерство са породицом и локалном заједницом. Желимо
да будемо заједница рефлексивних практичара, који својим компетенцијама одговарају на све изазове данашњице".

МОТО УСТАНОВЕ: „Вртић-место заједничког живљења деце и одраслих, где сви растемо и учимо кроз игру, истраживање и међусобно уважавање."

3. Предшколска установа као место реалног програма васпитно образовног рада

Реални програм настаје и гради се у реалном контексту васпитно-образовне праксе. Он не може бити унапред писани документ већ се гради кроз заједничко учешће свих учесника, обликује културом вртића, породице и локалне заједнице и ширег друштвеног контекста и планским и промишљеним деловањем васпитача заснованим на концепцији Основа програма.

а) Васпитно образовни програм као израњајући програм заједничког живљења

У складу са применом нових Основа предшколског програма тежићемо да се пракса у нашој установи континуирано развија у правцу демократске, инклузивне и рефлексивне праксе, градећи реални програм у конкретном контексту, заједничким учешћем деце и одраслих. Усмерени смо да подржимо добробит деце, породице и аутономију, креативност и професионалност практичара. Програм се гради кроз заједничко учешће свих учесника - деце породице и васпитача, у конкретном контексту заједнице којој сви припадамо, полазећи од концепције Основа програма. Програм није унапред прописан, већ је израњајући, јер се односи на конкретну децу, њихове породице и развија се уважавајући специфичности животног окружења породица и вртића. За дете програм је оно што оно доживљава и шта ради само или кроз заједничко учешће у датом контексту. Квалитет односа и начини учешћа у различитим ситуацијама делања су оно што чини реални програм за дете.

Основе програма „Године узлета“ заснивају се на теоријско-вредносним полазиштима сагледавања и схватања детета, сагледавање праксе вртића и сагледавање природе и функције предшколског васпитања и образовања. Из ових поставки проистекли су и циљеви програма предшколског васпитања и образовања који се односе на све учеснике васпитно-образовног процеса.

Циљ програма предшколског васпитања и образовања јесте подршка добробити детета. Циљеви подршке добробити детета су следећи:

- Подршка персоналној добробити
- Подршка делатној добробити детета
- Подршка социјалној добробити детета

У развијању програма усмереног на подршку добробити детета васпитачи се руководе принципима развијања реалног програма, а то су:

- Принцип усмерености на односе
- Принцип животности
- Принцип интегрисаности
- Принцип аутентичности
- Принцип ангажованости
- Принцип партнерства

Принципи служе као оријентири у развијању као и у преиспитивању и праћењу програма и важно је да буду препознатљиви кроз све што се ради у програму. У заједничком развијању програма васпитач није неко ко унапред планира активности и садржаје већ континуирано прати и охрабрује иницијативу деце, консултује се децом, моделује сопственим поступцима, подупире и проширује активности и учење деце.

На наведеним принципима, васпитач развија програм кроз следеће стратегије: планирање, заједничко развијање програма и праћење и вредновање кроз документовање. Планирање васпитно-образовног процеса настаје и развија се у заједништву деце, родитеља и васпитача. Програм који настаје је смислено повезан са контекстом и истраживањима релевантим деци и одраслима у заједници.

Планирање је тематско или пројектно, засновано на интегрисаном приступу учењу, у коме постоји јединство доживљаја, мисли и делања. Процес планирања је стваралачки (није унапред дат) и одражава реалност живота групе, смислен је заједници и доноси измене у простору и креираним ресурсима. Идеја за тему/пројекат може да проистекне из заједничких искустава која деле деца и одрасли, из дечје игре, из проблематике која заокупља децу, из уочених потреба и запитаности деце и васпитача, из различитих догађаја у вртићу или окружењу. У процес планирања укључени су и родитељи, а васпитач планира места у локалној заједници у којима деца могу да проширују искуства везана за тему или пројекат. Циљ у планирању није долажење до брзог решења, или овладавање специфичним знањима, већ осмишљавање подршке процесу учења засноване на принципима развијања реалног програма.

Документовање омогућава видљивост програма и учења и развоја деце. Видљивост процеса учења је пре свега потребна деци како би могли да посматрају свој напредак у учењу, да договарају и праве претпоставке о будућем смеру истраживања. Сврха документовања је и континуирано грађење квалитета програма кроз критичко преиспитивање и рефлексивни приступ. Документовање обухвата праћење развоја програма кроз тематски/пројектни портфолио и праћење учења и развоја детета кроз дечији портфолио. Тематски/пројектни портфолио садржи план васпитача и приче о пројекту.

б) Понуда програма и услуга

Кроз сарадњу са породицом и локалном заједницом тежимо ка повећању обухвата деце, видљивости рада установе и промоцији значаја раног развоја. Настојаћемо да проширимо понуду програма и пружимо прилику деци да учествују у животу заједнице и користе могућности које она нуди као подстицај за учење и рани развој у циљу добробити читавог друштва. Такође, облике рада са децом прилагођавамо исказаним потребама породице, тако да из године у годину повећавамо капацитет целодневног боравка.

У оквиру делтаности наше установе организовани су различити облици рада са децом:

- Целодневни боравак (за децу од 1 до 5,5 година)
- Полудневни боравак (за децу од 3 до до 5,5 година)
- Четворочасновни припремни предшколски програм у целодневном и полудневном трајању

На основу испитивања потреба родитеља, планирамо да развијамо и посебне и специјализоване програме, посебно за децу која нису обухваћена предшколским васпитањем и образовањем. Ови програми ће бити исказани у Годишњем плану установе.

в) Физичко окружење као димензија програма

Физичко окружење (просторно-временска организација) на директан начиин обликује положај детета и васпитача у програму. Односи који проистичу из физичког окружења и којима се истовремено обликује физичко окружење чине непосредну средину за учење. Простор није нешто дато по себи, независно од програма, већ обрнуто, он на

најдиректнији начин и најконкретнији начин одражава концепцију програма и треба да буде у складу са концепцијом Основа. Физичко окружење као димензија реалног контекста рефлектује културу вртића, сагледавање детета и учења у реалном програму.

У току припрема за имплементацију нових Основа у вртићу „Снежана" који је изабран за језгро промена започели смо са уређењем физичке средине вртића у складу са концепцијом, а планом ширења примене Нових основа предвиђена је динамика ширења имплементације Нових основа и у другим објектима током године. И у свим другим објектима наше установе, започете су промене спољашњих и унутрашњих простора. И даље ће се радити на уређењу спољних простора уз подршку и партнерство са породицом, обзиром да и спољни простори представљају места за игру, учење и истраживање. Сваки објекат има двориште које ће се у складу са темом/пројектом уређивати, реструктуирати у инспиративне и подстицајне просторе за игру, истраживање и учење.

Простор (подразумева радне собе, заједничке просторе унутар-ходници, и ван вртића-дворишта) у вртићу језгра промена је структуриан тако да подржава циљеве програма – подршку добробити детета, принципе уређења простора и принципе развијања реалног програма. Простор је динамичан и променљив, подстицајан, инспиративан, приступачан свој деци. Простор у радним собама у језгру је структуиран према просторним целинама. Мобилне, ниске полице омогућавају континуирано реструктуирање простора у складу са темом/пројктом која се развија у васпитној групи. Деца имају могућност да заједно раде и сарађују, али и да се осаме и да самостално користе материјале на различите начине, да реогранизују простор, уређују га, истражују, креирају и стварају. Приликом структуирања материјала, играчака и средстава водимо рачуна да су они структуисани, логичко и јасно груписани у просторне целине, разноврсни (структуирани, полуструктуирани и неструктуирани, реални предмети), доступни деци, видљиви у простору.

У уређењу простора водимо рачуна да он омогућава: осећање сигурности и предвидивости; подешеност специфичностима групе; осећање пријатности и опуштености; осећање припадности и уважености; сарадњу, комуникацију и размену; посвећеност сопственој активности, осамљивање; сензорна искуства и доживљаје, истраживање; изражавање на различите начине, стваралаштво; естетски доживљај и зачудност; учешће и ангажовање деце на различите начине, прављење избора, независност; проширивање доживљаја, размишљања, умења у оквиру онога чиме се деца баве; видљивост процеса учења, идеја и продуката деце; видљивост континуитета активности.

Функције свега изложеног у простору су:

- Видљивост – оно што је изложено у простору одражава процес учења иистраживања деце (фотографије, забелешке, скице, шеме, макете, инсталације)
- Прилика за игру и истраживање – различити простори у вртићу су места сусретања и размене међу децом различитог узраста, међу децом и одраслима. Због тога је важно да у њима има пуно материјала и подстичу децу на заједничку игру и укључивање родитеља.
- Заједнички допринос – све што је изложено у простору одражава заједнички допринос деце, васпитача, родитеља и других одраслих.

- Персонализованост - простор одражава особеност групе , оно што је њима важно и вредно, што је део њиховог искуства и доживљаја , што одражава присуство детета у групи, његове јаке стране, учешће, односе, пријатељства, његову породицу.

Простор се структуира тако да подржава циљеве програма – подршку добробити детета и тако постаје „трећи васпитач".

Временска организација је флексибилна у односу на структуирање редоследа и трајања различитих ситуација и активности. Дневни ритам активности је устаљен што омогућава предвидљивост и помаже деци да стекну дневне рутине. Тежимо да се просторно-временска решења за рутине интегришу у програмску концепцију.

4. Предшколска установа као место демократске и инклузивне праксе

Предшколска установа је место где се гради и негује демократска и инклузивна пракса. То се остварује кроз партнерство са породицом, локалном заједницом, рад са децом и породицама из осетљивих група. Уважава се право све деце на образовање кроз инклузивну праксу којом се уважава културна, родна, здравствена и свака друга различитост.

а) Партнерство са породицом

Породица је примарни и најважнији васпитач деце и у њој се одвија најраније учење и развој детета. Предшколска установа треба да употпуни дечија породична искуства кроз партнерски однос са породицом и да на тај начин подржи и ојача васпитну функцију породице. Партнерство са породицом се гради кроз узајамно поверење и поштовање, сталну отворену комуникацију и дијалог, као и препознавање и уважавање јединственог доприноса и снага сваке стране путем неговања емпатије, осетљивости и уважавања различитих перспектива. Оно се огледа и у заједничком доношењу одлука, као и спремности на договоре и промене. Неговањем рефлексивности у раду практичари унапређују своје компетенције које се односе на развијање партнерства са породицом, кроз дијалог и размену у оквиру малих заједница практичара на нивоу вртића и установе.

Родитељи су на различите начине укључени у живот и рад предшколске установе:

- Кроз рад Управног одбора, Савета родитеља, Актива за развојано планирање, Тима за самовредновање, Тима за инклузивно образовање, Тима за заштиту деце од дискриминације, насиља, злостављања и занемаривања, Тима за обезбеђивање квалитета и развој установе, Тима родитеља деце са сметњама у развоју.
- Сарадња се остварује и свакодневним индивидуалним контактима, отвореним данима, родитељским састанцима (информативни, тематски), укључивањем родитеља у развијање реалног програма и адаптацији деце на вртић, уређењу физичке средине вртића, заједничка дружења – манифестације, прославе, излети, посете, свечаности, празници, културни догађаји, писане информације, брошуре и стручни текстови

- Укључивање породице у пројектне активности групе у складу са њиховим могућностима, интересовањима.

У уређењу простора, постепено формирамо просторе који својом организацијом емитују добродошлицу и места где могу родитељи да међусобно комуницирају и сачекају своје дете, као и простори који се користе за индивидуално информисање родитеља и васпитача о дететовом напредовању и развоју у договорено време.
У остваривању сарадње са породицом имамо у виду и специфичне тешкоће и препреке за укључивање појединих породица и развијамо различите стратегије за њихово превазилажење. Уважавају се све различитости породице (друштвено-културне, верске, националне) и пружају им се различити начини укључивања у рад установе у складу са њиховим потребама и могућностима.

Родитељи имају могућност да се на различите информишу о програму и начину укључивања деце у вртић, да прате активности реализоване у вртићу (преко сајта установе, фб странице установе, вибер група са васпитачима), као и да свакодневно лично, електронским или телефонским путем добију потребне информације.

б) Повезаност са локалном заједницом

Локална заједница има значајну улогу у обликовању праксе предшколске установе. Предшколска установа користи ресурсе локалне заједнице у развијању реалног програма, а деца учешћем у заједници развијају нова знања, осећање припадништва и заједничког учешћа, властиту вредност и идентитет. Различита окружења у локалној заједници (школе, установе културе, спорта и рекреације, отворени простори, паркови, игралишта) су простори заједничког учешћа, игре, учења и истраживања.

У току радне године предшколска установа остварује сарадњу са:

- Основним школама на територији општине Србобран – узајамне посете и заједничке активности, транизиција деце из ПУ у ОШ, изложбе, кроз заједничке састанке стручне службе и васпитача и учитеља размењују се информације о деци, припреми за полазак у школу у складу са новим Основама
- Центром за социјални рад, Домом здравља, Домом културе, Центром за спорт и туризам, Библиотеком, Ватрогасном и полицијском станицом, Црвеним крстом, Културно уметничким друштвима...
- Удружењем за помоћ МНРО „Бисер“, општинском Интерресорном комисијом
- Учествујемо на разним локалним манифестацијама и прославама, водећи рачуна о најбољем интересу детета и подршци добробити
- Локална предузећа, приватници, предузетници, трговине, занатлије, пољопривредна и сеоска газдинства су места учења и истраживања, а често и учествују у опремању, набавци опреме и материјала за рад као и укључивању у поједине активности и акције
- Локалним медијима-информисање о раду и активностима у нашој установи.

в) Рад са децом и породицама из осетљивих група

Демократска и инклузивна пракса у вртићу подразумева уважавање права све деце на образовање, поштовање родне, културне, верске и сваке друге различитости, развијање осетљивости на дискриминацију, пружање подршке деци ипородици, а посебно укључивање деце из осетљивих група.

Програмом инклузивног образовања и васпитања постављени су следећи циљеви:

- Стварање оптималних услова, укључивање све деце у васпитно-образовни рад и реализацију инклузивног програма за децу којој је потребна подршка
- Индивидуализовати програм рада према могућностима и потенцијалима деце
- Интеграција Индивидиалних планова подршке у план рада групе
- Пружање подршке родитељима деце којој је неопходна додатна подршка, развијање партнерског односа у том процесу, укључивање родитеља у планирање и реализацију Индивидуалних образовних планова
- Стручно усавршавање запослених за рад са децом којој је потребна додатна подршка, као и тимски рад и рад са родитељима
- Повезивање са релевантним институцијама које пружају додатну подршку детету (Дом здравља, ИРК, Удружење за помоћ МНРО „Бисер“)
- Обезбеђивање процеса транизиције и конитнуитета у образовању
- Саветодавни рад са родитељима деце којој је потребна додатна подршка

Применом инклузивног модела развија се толеранција, емпатија, позитивна интеракција и комуникација међу децом. Стога је програм намењен сваком детету и прилагођава се могућностима и потребама све деце.

Посебан вид подршке у погледу материјалних услова:

- За сву децу боравак је бесплатан, тј. родитељи плаћају само исхрану деце, док остале трошкове сноси оснивач-локална самоуправа
- бесплатна ужина за децу ромске националности у полудневном боравку, као и набавка радних листова и дидактичког материјала
- потпуно бесплатан боравак и исхрана трећег, четвртог и сваког наредног детета у породици

г) Транзиција и континуитет у образовању

Транзициони периоди представљају временске периоде током којих дете доживљава промену због преласка са једног на други ниво васпитања и образовања као и приликом поласка у јасле/вртић. Они обухватају неколико месеци пре преласка на следећи ниво и неколико месеци након преласка и односе се на: први полазак у вртић/јасле (прелазак из породице у вртић), прелазак из јасли у вртић, прелазак из једне

групе/вртића у други и полазак у школу. Како би се детету олакшао тај период неопходно је обезбедити континуитет искустава из различитих животних окружења.

Како би се олакшала адаптација детета, битно је средину у коју дете долази припремити за дете, како би се оно осећало сигурно и добродошло. Овај аспект је потребно узети у обзир приликом уређења физичке средине, како би се створила безбедна, а истовремено инспиративна средина за боравак детета.

Активности које се предузимају како би се свој новоуписаној деци, без обзира на узраст олакшала адаптација на предшколску установу су следеће:

активност	**начин реализације**
Укључивање нове деце у групе у којима је један део деце већ адаптиран на боравак у колективу	У установи највећи број васпитних група је узрасно мешовитих, што значи да се новоуписана деца укључују у групе у којима је један део деце већ адаптиран на боравак у колективу, што им омогућава да, учећи по моделу, брже и лакше прихвате колектив, а васпитачу даје времена да се тих првих дана више посвети новом детету. Када се узме у обзир и чињеница да се групе млађег узраста формирају тако да се у њих уз новоуписану децу смештају деца која су већ похађала јаслице, практично немамо група у којима су сва деца новоуписана
Скраћен боравак деце у периоду адаптације	Омогућава детету постепено упознавање новог простора и особа. • прве две недеље-деца остају 1-2 сата у вртићу • трећа недеља-продужава се време боравка до ручка • четврта недеља-дете остаје и на спавању (уколико је спремно) Овај распоред је флексибилан и мења се у договору васпитача и родитеља, у складу са индивидуалним потребама детета.
Прикупљање информација од родитеља о детету – каректеристике, навике, специичности детета	• Путем упитника који сваки родитељ новоуписаног детета добија да попуни пре поласка детета у установу • По потреби, васпитачи, психолог обављу додатне

	разговоре са родитељима, а обавезно са родитељима чија деца имају сметње у развоју.
Отворена врата у августу	• Боравак у групи са родитељима, упознавање са васпитачима.

Поред наведених активности, предшколска установа у сарадњи са породицом, спроводи мере и активности којима се обезбеђује да вртић буде средина безбедна за дете, подстицајно место за учење и одрастање, доприноси социјалној и емотивној добробити детета, утиче на безболно прилагођавање новој средини, подстиче развој позитивног става о вртићу и на тај начин омогућава континуирано образовање детета.

Посебна пажња придаје се транзицији деце из једне у другу установу. У овом процесу остварујемо сарадњу са родитељима детета, учитељима, стручном службом из ОШ на територији Општине Србобран. Сарадња са Основним школама се одвија континуирано у години пред полазак у школу кроз различите посете школи, учешћу у заједничким активностима, приредбама, изложбама, радионицама, заједничким спортским активностима и хуманитарним акцијама.

Посебну пажњу придајемо транзицији деце којој је потребна додатна подршка кроз план транзиције који обухвата: активности усмерене на дете и породицу, активности усмерене на васпитну групу, активности у установи у којој се образује дете, активности усмерене на другу образовну установу, активности усмерена на институције у локалној заједници. Овај план се израђује за свако дете којем је потребна додатна подршка, у сарадњи са породицом и установом у коју дете прелази. Поред родитеља, важни учесници у планирању транзиције су и друге особе од поверења које познају дете и службе које су укључене у рад са дететом.

д) Програм заштите деце од насиља, злостављања и занемаривања

Циљ програма: Обезбеђивање безбедног, подстицајног и инклузивног окружења у коме се поштују права сваког детета, развија култура ненасиља и благовремено препознају и спречавају сви облици насиља, злостављања, занемаривања и дискриминације.

Задаци програма:

- превенција свих облика насиља, злостављања и дискриминације;
- развијање социјално-емоционалних компетенција деце;
- јачање партнерства са породицом;
- унапређивање компетенција запослених;
- обезбеђивање благовременог и законитог поступања у сваком случају сумње или сазнања о насиљу.

Планиране активности по областима квалитета

Област	Циљ	Активности	Носиоци	Праћење
Васпитно-образовни рад	Развој безбедног и подстицајног окружења	Договор о правилима групе; радионице о емоцијама и ненасилној комуникацији; активности прихватања различитости.	Васпитачи, стручни сарадници	Посматрање, педагошка документација
Подршка деци и породици	Јачање партнерства	Саветодавни разговори; родитељски састанци; информисање о заштити; сарадња са установама.	Васпитачи, педагог, психолог, директор	Евиденције, записници
Професионална заједница учења	Јачање компетенција запослених	Рад Тима за заштиту; обуке; размена искустава.	Тим за заштиту, директор	Извештаји, план СУ
Управљање и организација	Развијање система заштите	Примена протокола; процена ризика; сарадња са Центром за социјални рад, здравством и полицијом по потреби; годишња евалуација.	Директор, Тим за заштиту	Годишњи извештај

Праћење и вредновање

Реализацију програма прати Тим за заштиту деце од насиља, злостављања и дискриминације, у сарадњи са директором, васпитачима, стручним сарадницима и

Саветом родитеља. Програм се вреднује најмање једном годишње и унапређује на основу резултата самовредновања и потреба установе.

5. Предшколска установа као место рефлексивне праксе

а) Заједница рефлексивне праксе: развој праксе, професионални развој и јавно деловање

Развијање рефлексивне праксе је континуирани процес приспитивања теоријских и властитих полазишта и сопствене праксе кроз односе сарадње, поверења и размене са колегама, породицом и децом, повезивањем са другим практичарима, истраживачима и стручњацима.

У сталном трагању за одговорима на питања-шта значи бити добар васпитач и шта је добар програм, формирамо мале заједнице учења, на нивоу вртића и установе, где преиспитујемо и унапређујемо сопствену праксу уз међусобно поверење, уважавање и подршку. Овакве мале професионалне заједнице учења представљају најпогоднији начин хоризонталног учења и успостављања заједничког разумевања повезаности теорије и праксе. Поверење у заједници учења препознаје се кроз:

- отвореност за изношење идеја и постављање питања без вредновања
- дељење ресурса
- уважавање и прихватање доприноса свих
- међусобну подршку чланова.

Оно што спаја чланове професионалне заједнице учења јесу заједничке вредности и визија. Полазећи од Основа програма, неопходно је најпре преиспитати да ли чланови заједнице учења деле заједничко разумевање кључних концепата.

Овим и другим питањима која произилазе из Основа програма, у оквиру наше установе бавићемо се: на састанцима малих тимова на нивоу вртића, на састанцима стручних актива васпитача, кроз рад Васпитно-образовног већа, кроз онлајн обуке и учење преко различитих платформи. Ван установе стручно усавршавање ће се реализовати учешћем на семинарима, стручним сусретима, конгресима, саветовањима, трибинама, конференцијама, вебинарима у организацији МПНТР, Савеза удружења васпитача Србије, Удружења васпитача Војводине, Удружења медицинских сестара Војводине, Удружења стручних сарадика и сарадника Србије…

Професионално јавно деловање реализује се кроз:

- Заступање интереса деце и породице у свим питањима јавне политике и друштвеног живота
- Ангажовање у локалној заједници на промовисању права детета и породице и промовисању предшколског васпитања и образовања
- Аргументовано указивање на проблеме у пракси Установе и покретање акција (у односу на ЛС, Општински Савет родитеља, струковна удружења)
- Ангажовање у струковним удружењима васпитача и стручних сарадника
- Покретање и учешће у акцијама у вези са децом и породицом

- Промовисање предшколског васпитања и образовања и професије васпитача на стручним скуповима, у медијима
- Професионално деловање и понашање у свакодневној пракси у складу са етичким кодексом професије.

б) Вредновање кроз праћење и документовање остваривања предшколског програма

„Бити спреман за самовредновање, значи бити спреман за учење."

Сврха вредновања програма је критичко преиспитивање усклађености праксе предшколске установе и реалног програма са концепцијом Основа програма. Циљ је грађење квалитета праксе предшколске установе као заједнице учења и квалитета програма васпитно-образовног рада са децом као и афирмација предшколског програма установе у друштвеној и професионалној заједници. Стручни сарадник и васпитачи заједно преиспитују квалитет програма кроз вредновање реалног програма у његовим носећим димензијама: средина за учење, квалитет односа, заједничко учешће, подршка диспозицијама за учење, инклузија, различитости и демократске вредности, сарадња са породицом и локалном заједницом.
Вредновање квалитета рада врши се на основу Правилника о стандардима квалитета рада установе који обухвата четири области квалитета:

- Васпитно-образовни рад
- Подршка деци и породици
- Професионална заједница учења
- Управљање и организација

У установи самовредновање спроводи Тим за самовредновање у сарадњи са Тимом за обезбеђивање квалитета васпитања и образовања и израђује Годишњи план самовредновања. У процес самовредновања су укључени сви-запослени, родитељи и деца (путем анкета, интервјуа, упитника...). Резултати самовредновања основ су за заједничко промишљање и промене праксе и представљају основу за израду Акционог плана Установе, Развојног плана установе и Годишњег плана установе.

6. Завршне одредбе

Ступањем на снагу овог Предшколског програма Установе за предшколско васпитање и образовање „Радост" Србобран престаје да важи Прешколски програм Установе за предшколско васпитање и образовање „Радост" Србобран бр. 564-7/2022 од 14.9.2022. године који је мењан Изменама и допунама бр. 101-4/2024 од 12.2.2024. године.

Директорка
Биљана Бајић

Председница Управног одбора
Слађана Медурић